

Latvijas Universitāte
Starpdisciplinārā konference

Ergonomika – izaicinājums veselības veicināšanā

Ženija Roja, Dr.med., LU asoc. prof.

2018. gada 5. oktobrī

OKTOBRIS - EIROPAS ERGONOMIKAS MĒNESIS!

Kas ietekmē darba tirgu?

Demogrāfiskais modelis – darbaspēka novecošanās

Tehnoloģisko pārmaiņu temps

Ekonomiskā globalizācija

Ka maksīgais intelekts un robotizācija ietekmē darbvietas?

- Cilvēka darba aizvietošanai jau šodien tiek izmantoti roboti, sistēmas, programmas, algoritmi.
- Jaunās tehnoloģijas spēj daudz ko paveikt cilvēka vietā, tomēr, **cilvēka un cilvēktora nozīme darba procesā tikai pieaug.**

Šodien centrā ir « domājošs » cilvēks

Darbiniekiem jāspēj

- prognozēt,
- uzdrošināties un rīkoties jau šodien, lai būtu gatavi nākotnei!

Divdesmit pirmā gadsimta darbiniekam piemīt jauna kompetence – **nenoteiktības tolerance!**

Mākslīgā intelekta speciālists – ienesīgākā IT profesija šobrīd

Digitālācija nākamajā desmitgadē būs svarīgākais virzītājspēks Baltijas reģionam uzņēmējdarbības un tautsaimniecības attīstībā.

(Sabiedrība Sēva Hīmans, "Tala Company", 2018)

PIEMĒRS: 5G – NĀKOTNES INDUSTRIJAS UN EKONOMIKAS DZINĒJSPEKS

5G ieviešana dos zājo gaismu:

- maksīgajam intelektam,
- robotizācijai,
- digitālajai rūpniecībai,
- telemedicīnai,
- bezpilota auto,
- dažādām citām vertikālajām nozarēm, biznesa un pakalpojumu transformācijām.
- Mobilais tīkls būs ārsts, skolotājs, personīgais asistents, soferis, inženieris u.c.

5G ieviešana:

- paaugstinās dzīves kvalitāti,
- uzlabos dažādus servissus un pakalpojumus,
- uzlabos procesu drošību un darba kultūru,
- cels organizācijas darbības efektivitāti

ERGONOMIKA pēta cilvēka un darba, darba vides attiecības un to mijiedarbību, nodrošina ērtības darbā, palielina darba ražīgumu!

Ergonomika ir būtisks un neatņemams elements aroda veselībā

© 2018 Ergonomics Institute

LABA ERGONOMIKA IR LABA EKONOMIKA!
(Hendrick H. W., 1996)

Tās mērķis ir:

- **veselības veicināšana,**
- **darba ražīguma kāpināšana,**
- **labklājības nodrošināšana ikvienam strādājošam.**

ERGONOMIKA

• Ergonomikas galvenais princips – **darba (uzdevums, iekārta, informācija un vide) pielāgošana cilvēkam**

Kāpēc nepieciešama ergonomika?

Veselības veicināšana darbā ir process, kurā ir dota iespēja ikvienam ietekmēt savu veselību!

Avots: H. Vecerāne, 2016, www.Lppa.lv

Šodien vēl ir darba procesi, kuros bez fiziskās slodzes neiztikt vai nav iespējama to mehanizācija..

Mērķis ir samazināt katru rādītāju!!!

Atkārtotas kustības, Nepareizi ceļšanas paņēmieni, Sagriešanās leņķis, Satveriens

Strādāt gudrāk nevis smagāk...

Industriālās ergonomikas principi:

- Darba vietu dizains
- Ergonomiski darba rīki
- Ergonomisks darba aprīkojums
- Darba slodzes atvieglošana
- Ergonomiskas darba pozas

Avots: OSHA (International Labor Organization)

Ergonomikas pieeja 5 soļos

1. Novērtēt darbavietu

Identificēt ergonomiskos riskus, analizēt darbinieka uzmanības spējas, darba pozas darba procesā, pētīt liekās kustības u.tml.

2. Noteikt darba vietas amplitūdu

- nepieciešamo kustību biežumu,
- aizsniadzamās darba zonas
- darba aprīkojumu
- u.tml.)

© Latvijas Ergonomikas biedrība

3. atrast ērtākos risinājumus

- Darbu padarīt ērtāku
- Pielāgot darbinieka ērtībām

© Latvijas Ergonomikas biedrība

4. Izpētīt katra darba procesu saistību ar citu procesu

© Latvijas Ergonomikas biedrība

5. pārbaudīt katra procesa īpatnības un prasības

- izstrādāt procesus
- Ne vienmēr var veikt ergonomiskos uzlabojumus
- jāmeklē labākie risinājumi, lai realizētu ergonomiskos galveno principus
- Darba pielāgošana cilvēkam

© Latvijas Ergonomikas biedrība

Audi piemērs: LEAN & Ergonomics

© Latvijas Ergonomikas biedrība

© Latvijas Ergonomikas biedrība

Sweden: Ergonomics and LEAN

Uzdīgi arī darbavietās...

© Latvijas Ergonomikas biedrība

User experience (trotuāža pieredze) | Arī darbiniekiem ir savi ierādumi

© Latvijas Ergonomikas biedrība

SECINĀJUMS:

"Klienti nav pirmajā vietā. Darbinieki ir pirmajā vietā. Ja jūs parpēsietes par saviem darbiniekiem, tad viņi parpēsies par jūsu kļēnēm.

– Ričards Brensons

- Ergonomiskā darba analīze!
- Iesaisīt darbiniekus procesā!
- Veselības veicināšana darbā!

Kopsavilkums

- Pārbaudīt iekārtas un to atbilstību darbiniekiem
- Analizēt, kādas ir būtiskākās ergonomiskās problēmas darbā
- Ergonomiskā darba analīze
- Iesaistīt darbiniekus procesā
- Veselības veicināšana darbā!

© Janssen Ergonomics Benelux

PALDIES PAR UZMANĪBU!

